

הדו"ח הראשון של עורך „העולם הזה“ על כגישותיו עם מנהיגים ערביים באו"ם

שיחות עם ערבים

— מאת אורי אבנרי —

אדם הנשפים הגדול של בית-המלון הילטון-פלאזה, מן המהודרים שבניו-יורק, הומה מרוב אדם. מסביב קולחות השיחות בערבית, באנגלית ובצרפתית. פנים שחר מים של ערבים, הודים ופאקיסטאנים; הפנים השחורים של אפריקה החדשה; כמה פנים חיוורים של רוסים, אמריקאי אחד או שניים.

האחירה תגיגית, כמעט עליונה. הכל מרגישים: זהו מאורע הראוי לציון. כי זוהי קבלת הפנים של ממשלות מארוקו ותוניס לכבוד חברי הממשלה של אלג'יריה הלוחמת, נציגי מלחמת-השיחרור הממלאה בגאווה כל לב ערבי ואפריקאי-אתי. הסגל הדיפלומטי הערבי בניו-יורק ובחשינגטון הופיע במלואו.

מצבי מוזר במקצת. אני הישראלי היחיד שהוזמן למאורע זה. נוכחותי היוצאת-דופן לא נעלמה מעיני שאר הנוכחים. הדיפלומטים הערביים יודעים מי אני. הומנתי למסיבה מעוררת התרגשות סמויה — כי אין לערבים דעה אחידה איך להתייחס אל הישראלי שבקרבם.

לפני ימים מעטים הופעתי לראשונה במרכז האו"ם והתיחלתי לדבר עם כמה מן הדיפלומטים הערביים. עתה כבר יודעים כולם שהצעיר המזוקן הזה הוא עורך עתון מישראל, ושהוא שייך לקבוצה הישראלית הדוגלת ברעיון של איחוד שמי.

יש המנצלים את ההזדמנות הניתנת בשפע במסיבות-קוקי טיל כאלה כדי להתחזק ולהחליף כמה מלים. הנוהל פשוט ואחיד: כאשר אתה מזדמן במסיבה לאותה קבוצה עמם, ומישהו מציג אותך רשמית, אינך שולף את ירך מן הכיס. אתה מסתפק ברמז של קידה ללא חיוך, חוזר לשוחח עם האיש שהציג אותך.

במשך הימים המעטים של שהותי בארצות-הברית, שהיו מוקדשים בעיקרם לשיחות עם הנציגים הערביים, למדתי להבחין בין שלושת הסוגים: אותם המוכנים לדבר גלויות והמפתיעים אותך ביחסם הרציני; אותם המעוניינים לדבר אך החוששים לעשות זאת; ואתם שאינם מוכנים עקרונתית לדבר עם כל ישראלי שהוא. למדתי גם כי החלוקה היא בערך לפי קירבתם לרעיון הלאומי הערבי החדש. הירדנים והסעודים הם הגרועים ביותר. העיראקים והאלג'יריים הם הטובים ביותר. הסורים הם בצד הרע של קירבתם. הירדנים הם בצד הטוב.

★ ★ ★

בשעה שהמטוס עבר על פני האוקיינוס, היתה לי

שהות לקבוע לעצמי כמה הנחיות לשיחות האלה. אני עתונאי ישראלי. איני מייצג את ממשלת ישראל, ואף לא שום מוסד ישראלי רשמי. אני מייצג רעיון שהוא עדיין, כמדומני, רעיון של מיעוט במולדתי. עיקרו של רעיון זה הוא להניח בסיס עליו יוכלו האומה העברית והאומות הערביות להגשים בצורתא את שאיפותיהן הלאומיות, תוך עזרה הדדית ושיתוף-פעולה. רציתי להניח רעיון זה לפני מדינאים ערביים אחראיים, בני חוגים שונים, ולראות מה תהיה תגובתם.

קבעתי לעצמי שאדבר גלויות, ולא אנסה לרמות איש. אני עברי לאומי. משמע שאני רוצה באומה עפרית חזקה ומבוססת, אומה שתהיה די גדולה בכמות ובאיכות כדי למלא תפקיד בר-טעם על הבמה ההיסטורית. כאדם לאומי, אני מכבד את השאיפות הלאומיות של הוולת. עליכן לא יכולתי להציע לשום ערבי פשרה על סמך ויתורים הדדיים על שאיפות לאומיות. להיפך, באמי להציע מסגרת בה יוכלו אנשים לאומיים, עברים וערבים, להגשים את שאיפותיהם הלאומיות ביתר יעילות.

על רקע זה שוחחתי עם מי ששוחחתי. לא את כל השיחות אוכל לפרט. חלק אצטרך להעלים, ולגבי חלק אחר אצטרך לשנות פרטים המאפשרים זיהוי. כי אחרי חמישים שנות הסתה הדדית במרחב, אין מדינאים ערביים רבים היכולים להביע בגלוי אהדה ותמיכה ברעיון ישראלי, כשם שאין מנהיגים רבים בישראל המעזים לכפור בגלוי בהנחות היסודיות של התפיסה הישראלית הרשמית. הדבר עלול לתת נשק בידי אויביהם. תהיה זאת איחלת מצדו של עשור מהשור העולל להזיק לידידינו הפוטנציאליים, ולעזור לאויבינו הגלויים.

מזה שנים לא קיים מגע חופשי אמיתי בין עברים לבין ערבים שמעבר לגבול. ישנו מגע עם סוכנים ומרגלים. ישנו

תונים מונגי פלים. משמאל שגריר מארוקו, עבד אל-לאטיף פלים. השיחה נסכה על יחשת של ישראל למלחמת השיחרור של אלג'יריה.

עורך „העולם הזה“ בשיחה עם עבד אל-לאטיף פלים, שגריר מארוקו, נציג ממשלת אלג'יריה החופשית (במרכז). מימין נשיא מועצת הכפרון, שגריר